

Ljubljana, 29. marec 2013

Napoved SKEP GZS

Letos se bo slovensko gospodarstvo skrčilo še za 2 odstotka, v 2014 še negotova rast

Po krčenju gospodarske aktivnosti v 2012 in 2 odstotnem padcu BDP v 2013 je glede na trenutne razmere po napovedih SKEP GZS za leto 2014 možna le 0,1-odstotna oživitev gospodarstva, torej stagnacija. Še naprej se soočamo z zadržanimi poslovnimi pričakovanji, omejenim dostopom do finančnih virov, posledično z zelo nizko investicijsko aktivnostjo, vse nižjo zasebno porabo. Pravih dolgoročnih strategij in pravih rešitev za izhod iz krize pa ni. Ukrepi so prepočasni, preveč ohlapni in necelovito.

Gospodarska aktivnost zadnjih pet let v trendu upada, zaostanek za evropskimi državami se povečuje. Lani je Slovenija zdrsnila nazaj v recesijo. Naše gospodarstvo se je po prvih ocenah v letu 2012 realno zmanjšalo za **2,3 odstotka**.

SKEP GZS ocenjuje, da se bo v letu 2013 gospodarska aktivnost v Sloveniji znižala za 2 odstotka, medtem ko je za 2014 glede na trenutne razmere možna le manjša, 0,1-odstotna oživitev gospodarske rasti. Seveda so te napovedi povezane s tveganji navzdol zaradi zelo slabega dostopa do finančnih virov, plačilne nediscipline, pritiskov na prodajne cene, visokih cen surovin in materialov. Gospodarsko aktivnost lahko še dodatno znižajo previsoke obremenitve in davščine.

Visoko stopnjo tveganja krepi še padanje bonitete Slovenije zaradi politične krize in odmikanja učinkovitih ukrepov v zvezi s prestrukturiranjem bank. Enako velja za odlaganje učinkovitejše organiziranosti države za črpanje kohezijskih sredstev. Tveganje za večji ali manjši upad BDP je vezano na to, ali bo uspel zagon infrastrukturnih projektov - posebej v energetiki – in od učinkovitosti ukrepov za spodbujanje izvoza.

OCENE IN NAPOVEDI MAKROEKONOMSKIH KAZALCEV SLOVENIJE, 2013 – 2014 - SKEP GZS

Realne stopnje rasti v %	2009	2010	2011	2012	Ocene 2013	Napovedi 2014
Gospodarska rast - BDP,	-7,8	1,2	0,6	-2,3	-2,0	0,1
▪ Zasebna potrošnja	0,1	1,3	0,9	-2,9	-3,3	-1,7
▪ Državna potrošnja	2,5	1,5	-1,2	-1,6	-2,1	-1,6
▪ Investicijska potrošnja	-23,2	-13,8	-8,1	-9,3	-5,8	-1,0
▪ Izvoz blaga in storitev	-16,7	10,1	7,0	0,3	2,6	4,2
▪ Uvoz blaga in storitev	-19,5	7,9	5,2	-4,3	1,3	2,4
Standardizirana stopnja brezposelnosti po ILO, v %	5,9	7,3	8,2	8,9	9,9	10,0
Zaposlenost, (delovno aktivno prebivalstvo), v %	-2,4	-2,7	-1,3	-1,7	-2,3	-0,5
Plača na zaposlenega, bruto, realne st. rasti v %	2,5	2,1	0,2	-2,4	-2,9	-2,5
Inflacija - letno povprečje	0,9	1,8	1,8	2,6	2,3	1,9
Inflacija - medletno (dec/dec)	1,8	1,9	2,0	2,7	2,3	1,8
Razmerje USD za 1 EUR	1,39	1,33	1,39	1,29	1,31	1,30
Cena nafte Brent v USD / sodček	62	79,6	110,9	112	110	108
Javni dolg v delež v BDP, v %	35,0	38,6	46,9	54,1	60	62
Tekoči primanjkljaj sektorja država delež, % v BDP	-6,0	-5,7	-6,4	-3,7	-5,0	-4,5

Opomba: Napovedi so pripravljene na osnovi razpoložljivih podatkov - marec 2013; Vir: SKEP - Analitska skupina GZS

Zaradi splošne klime, nižje kupne moči in delovnih mest se krči potrošnja gospodinjstev, varčevalni ukrepi bodo omejevali državno potrošnjo. Konkurenčnejša podjetja imajo dovolj zagotovljenih in pričakovanih naročil, vendar zaradi negotovega poslovnega okolja poslovne načrte za 2013 omejujejo. Investicije prizadolenih podjetij se omejujejo zaradi nezaupanja bank v uspešnost prestrukturiranja podjetij, problemi plačilne nediscipline ostajajo. Banke se do tujine pospešeno razdolžujejo, kar bo kreditni krč povečalo tudi za zdrava podjetja, ki potrebujejo nova posojila za investicije in rast. Dobički bodo po pričakovanjih podjetij v letu zaostrene konkurence bistveno manjši zaradi pritiskov na prodajne cene in rastoče vhodne stroške, vključno s pritiski za večanje davkov in davščin (energetske, okoljske, trošarine, vodarine, itd.).

Več v nadaljevanju v podrobnejših informacijah.

Podrobnejše napovedi: Nižje plače in višje cene energije, hrane

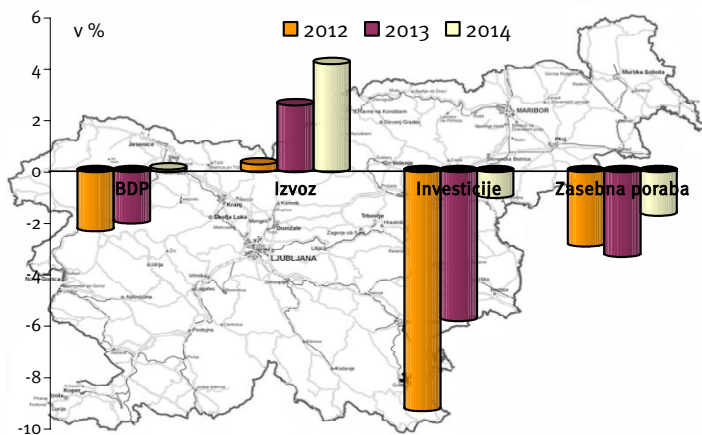
Upad investicij v osnovna sredstva. V letih 2013 in 2014 bo še vedno zabeležen upad investicij v osnovna sredstva (v 2013 -5,8 % in v 2014 -1 %). Ocenjujemo, da bo sicer manjši kot v preteklih letih, delno na račun črpanja kohezijskih sredstev. Viri za kreditiranje investicij so skrajno omejeni, celo onemogočeni, kar neposredno znižuje konkurenčnost podjetij na domačem in tujih trgih. To bo še posebej aktualno pri javnem naročanju, ki bo še bolj kot doslej po vstopu Hrvaške v EU odprto za tuja gradbena podjetja. Slovenskih gradbenih podjetij je čedalje manj, preostala na trgu pa se ne povezujejo. Umeščanje objektov v prostor in gradnjo ovirajo nerazumno dolgi birokratski postopki, ki iz Slovenije odganjajo domače in tuje investitorje.

Realen izziv za rast z domačim znanjem je energetska prenova zgradb v javnem sektorju (zgradbe, razsvetljave) in zasebnem sektorju ter naložbe v druge vire energije, financiranih iz kohezijskih sredstev.

Nižja zasebna in državna potrošnja. Zaradi vztrajnega nižanja kupne moči – ta je posledica povečanja števila brezposelnih in negotovosti na trgu dela, nižjih dohodkov, nižjih socialnih transferjev, se je zasebna potrošnja v 2012 znižala za 2,9 odstotka. Po ocenah SKEP GZS se bo zniževala tako v 2013 kot 2014 (za 3,2 oz. 1,7 odstotka). Sedanje število brezposelnih je za državne blagajne izjemno breme.

Državna potrošnja se je v 2012 skrčila za 1,6-odstotka, predvsem zaradi omejenih ukrepov javne porabe in investicij. V letu 2013 se bo po naših napovedih še naprej, že tretje leto zapored zmanjšala, in sicer v letu 2013 za 2,1 in v letu 2014 za 1,6 odstotka.

OCENA GLAVNIH KOMPONENT POVPRASEVANJA - SLOVENIJA 2012 - 2014, stopnje rasti v %

Vir: Ocene in napovedi SKEP GZS, marec 2013

SKEP GZS

Spet bo višja rast izvoza. Rast izvoza, ki je v konjunkturi predstavljal glavni motor gospodarske rasti, se je v 2012 skoraj ustavila. Izvoz se je povečal le za 0,3 odstotka. Ocenjujemo, da bo izvoz v 2013 porasel za 2,6 odstotka in v letu 2014 za 4,2 odstotka. Krepi se dinamika slovenske trgovinske menjave v države nečlanice EU, v perspektivno-rastoče države, z višjo gospodarsko rastjo, vendar s prenizko dinamiko. Naš izvoz bo neposredno in posredno odvisen od največjih izvoznih trgov, med katerimi so velike razlike – med državami Evrope (Nemčijo, Italijo, Francijo), Azijo, Bližnjim vzhodom.

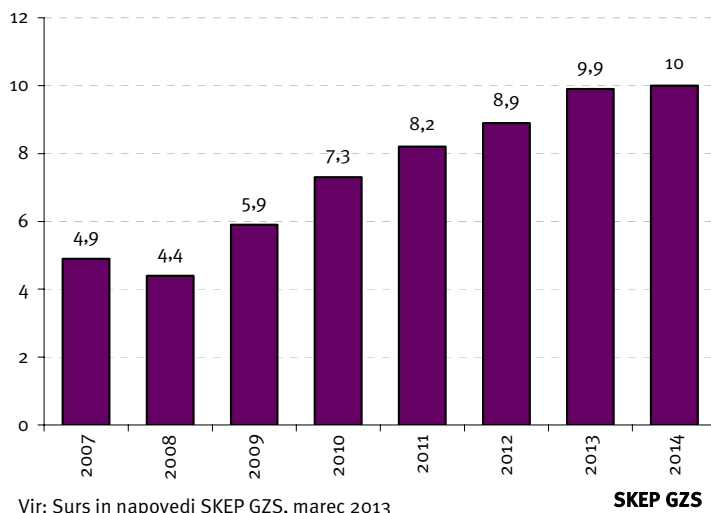
V storitvenih panogah, posebej v IKT, kjer so naročila zaradi varčevanja na domačem v zadnjih dveh letih začela upadati, se uspešno preusmerjajo v izvoz storitev - najprej na trge EU.

Sicer so med panogami razlike v izvoznih pričakovanjih. Podjetja, vezana zgolj na avtomobilsko industrijo, realne rasti ne pričakujejo, medtem ko je industrija za investicijsko potrošnjo bolj optimistična.

Rast uvoza bo majhna. Krizo povpraševanja v letu 2012 odraža za 4,3 odstotka nižji realni uvoz. Rast uvoza naj bi bila v 2013 nizka 1,3-odstotna, nekaj hitrejšo rast uvoza (2,4 odstotka) pa bi beležili v letu 2014, predvsem zaradi višjih cen surovin in vmesnih proizvodov.

Še večja brezposelnost. Razmere na trgu dela se slabšajo. V letu 2012 je Slovenija beležila 8,9-odstotno, decembra lani že 10-odstotno anketno ILO brezposelnost. Stopnja registrirane brezposelnosti (prijavljeni na ZRZS) je bila leta 2012 v povprečju 12-odstotna, decembra lani pa že 13-odstotna. Za leto 2013 in 2014 se bo stanje še poslabšalo. Pričakovano je povečanje ILO stopnje brezposelnosti, ki naj bi letu v 2013 dosegla v povprečju 9,9 odstotka, konec leta 2013 bi porasla na 10,2 odstotka. V 2014 naj bi ILO stopnja brezposelnost v povprečju znašala 10 odstotka, decembra 2014 blizu 10,3 odstotka.

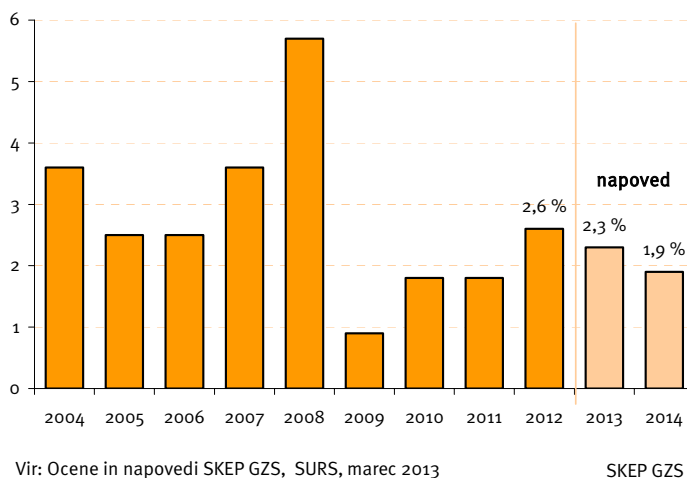
ILO STOPNJA BREZPOSELNOSTI, povprečna letna v %

Plače bodo občutno nižje. Povprečna bruto plača je v 2012 znašala 1.525 evrov in je bila realno nižja za 2,4 odstotka (nominalno višja za 0,1 odstotka). Zaradi varčevalnih ukrepov v javnem sektorju in zaostrenih razmer na trgu je za nadaljnji dve leti pričakovati realno znižanje povprečne plače. Za leto 2013 tako ocenjujemo, da bi se lahko povprečne plače realno znižale za 2,9 odstotka in v 2014 za 2,5 odstotka.

Dražja hrana in energija. Cene življenjskih potrebščin so se v letu 2012 v povprečju dvignile za 2,6 odstotka, merjeno konec leta pa za 2,7 odstotka. Zaradi porasta cen energije, davščin in hrane, naj bi bila povprečna letna inflacija v letih 2013 2,3-odstotna in v 2014 1,9-odstotna.

INFLACIJA V SLOVENIJI 2004-2014 (napoved) povprečne letne stopnje rasti, v %

*Za pomladanske - marčevske napovedi SKEP GZS so bili upoštevani statistični podatki in informacije znane do 29. marca 2013.